

For the latest from BDO Turkey, follow us

Sirküler Tarihi : 09.11.2021
Sirküler No : 2021/127

YENİ KURULACAK SERBEST BÖLGELERDE BÖLGE İŞLETİCİLERİNE 7341 SAYILI KANUNLA GELİR/KURUMLAR VERGİSİ İSTİSNASI GETİRİLMİŞTİR

1. GİRİŞ

29.01.2004 tarihli ve 5084 sayılı Kanunla yapılan değişiklik öncesinde 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanununun 6 ncı maddesinde “*Bu bölgelerde vergi, resim, harç, gümrük ve kambiyo mükellefiyetlerine dair mevzuat hükümleri uygulanmaz*” hükmü yer almaktaydı. Bu hüküm uyarınca İşletici veya Bölge Kurucu ve İşletici (B.K.İ.)¹leri de serbest bölgelerde geçerli olan vergi istina ve muafiyetlerinden yararlanmaktaydı.

Ancak 29.01.2004 tarihli ve 5084 sayılı Kanunun 8 inci maddesiyle yapılan değişiklikle, yukarıdaki hükümdeki “*vergi, resim, harç*” ifadeleri madde metninde çıkartılmış ve Kanuna eklenen geçici 3 üncü maddeyle bölgelerde uygulanacak vergi, resim ve harç istinalarının kapsamı daraltılmıştır. Böylece, belirtilen değişikliğin yürürlük tarihi olan 06.02.2004 tarihi itibarıyla kurulu bulunan serbest bölgelerdeki İşletici veya B.K.İ.’lerin gelirleri sadece mevcut ruhsatlarının süresi sonuna kadar gelir vergisi ve kurumlar vergisinden istisna tutulmuş; bu tarih sonrası kurulacak serbest bölgelerde, İşletici veya

¹ Serbest Bölge Uygulama Yönetmeliği’nde; İşletici, Serbest Bölgeyi işleten kamu kurum ve kuruluşu, yerli ve yabancı gerçek veya tüzel kişiler olarak; Bölge Kurucu ve İşleticisi (B.K.İ.) ise yeni bir serbest bölge kurulması için gerekli olan yatırımları ya da mevcut bir serbest bölgenin altyapısının yenilenmesi, iyileştirilmesi veya bölgede ihtiyaç duyulan yeni yatırımları, Bakanlık ile akdedilecek sözleşmelerle belirlenecek yatırım taahhütleri kapsamında yapmak ve bu bölgeyi işletmek üzere Cumhurbaşkanınca yetkilendirilen kamu kurum ve kuruluşu, yerli ve yabancı gerçek veya tüzel kişiler olarak tanımlanmıştır.

BDO Yayıncılık A.Ş.

Eski Büyükdere Cad. No.14
Park Plaza Kat:4
34398 Maslak/İstanbul
Turkey

Tel: +90 212 365 62 00
Fax: +90 212 365 62 02
e-mail: bdo@bdo.com.tr
www.bdo.com.tr

Garantisi ile sınırlı bir Birleşik Krallık şirketi olan BDO International Limited’in üyesi ve bir Türk anonim şirketi olan BDO Yayıncılık A.Ş. bağımsız üye kuruluşlardan oluşan BDO ağıının bir parçasını teşkil etmektedir.

BDO International global ağıının toplam gelirleri 2020 yılında 10,3 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. BDO, 167’den fazla ülkede bulunan 1.658 ofiste faaliyet göstermekte olup, bu ofislerde denetim ve danışmanlık hizmetleri veren ortaklar dâhil dünya çapında 91.054 kişi çalışmaktadır.

Dikkat ve titizlikle hazırlanan bu yayın, geniş anlamda görüşleri içermekte olup, genel bir yol gösterici olarak değerlendirilmelidir. Özel durumlara ilgili olarak, mesleki görüş ve yardım almadan, bu yayına dayanarak uygulamalarda bulunulmamalıdır. Bu konuların kendi özel durumunuza ilişkin etkilerini görüşmek için BDO Yayıncılık A.Ş. ile temas kurabilirsiniz. Bu yayındaki bilgilere dayanarak belli eylemlerde bulunmak veya bulunmamak nedeniyle doğabilecek zararlar nedeniyle, BDO Yayıncılık A.Ş. ve ortakları, çalışanları ile yazarları herhangi bir yükümlülük veya sorumluluk kabul etmemektedirler.

B.K.İ'ler için gelir ve kurumlar vergisi istisnası uygulanması imkanı ortadan kalkmıştır.

Ülkemizde halihazırda aktif olarak faaliyet gösteren 18 serbest bölge bulunmaktadır². Halihazırda faaliyet gösteren en son serbest bölge 2000 yılında kurulmuştur. Dolayısıyla, 5084 sayılı Kanunla yapılan bu değişiklikle İşletici veya B.K.İ'lere yönelik vergisel teşvikler ortadan kalktıktan sonra yeni kurulan bir serbest bölge olmamıştır.

7341 sayılı Kanunun 7 nci maddesi ile 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanununa eklenen ek 4 üncü maddeyle, yeni serbest bölge kurulabilmesinin teşvik edilmesi amacıyla, ilk kez faaliyete geçecek serbest bölgelerdeki İşletici veya B.K.İ'lere bazı vergisel kolaylıklar getirilmiştir. Maddenin gerekçesinde, bu yolla yeni serbest bölgelerin kuruluşunda alt ve üst yapı yatırım taahhüdü altına giren B.K.İ.'lerin üstlendiği finansal risklerin hafifletilmesi için yatırım dönüş hızının artırılması ve iç verim oranının yükseltilmesinin amaçlandığı ifade edilmiştir.

2. 7341 SAYILI KANUNLA GETİRİLEN YENİ DÜZENLEME

7341 sayılı Kanunun 7 nci maddesiyle 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir:

“EK MADDE 4 - Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra geçici 2³ nci madde uyarınca ilk kez faaliyete geçecek serbest bölgelerde, işleticilerin serbest bölgelerin işletilmesi ile ilgili faaliyetlerden elde ettikleri kazançları, 30 yılı geçmemek ve Ticaret Bakanlığınca kendilerine verilecek ilk faaliyet ruhsatında belirtilen süre ile sınırlı olmak üzere gelir veya kurumlar vergisinden müstesnadır. Bu istisna, münhasıran alım satım veya depo işletmeciliği faaliyet ruhsatı sahibi kullanıcılardan elde edilen kazançlar ile 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu uyarınca yapılacak vergi kesintilerini kapsamaz. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

İşletici veya B.K.İ'ler, serbest bölgelerin işletilmesi faaliyetleri kapsamında, kullanıcılara kiralama, depolama, yükleme, boşaltma, istifleme, kantar, otopark vb hizmetler sunmaktadırlar.

Getirilen düzenlemeyle; ilgili maddenin yürürlüğe girdiği 06.11.2021 tarihinden sonra geçici 2 nci madde uyarınca ilk kez faaliyete geçecek serbest bölgelerde, İşletici veya B.K.İ.'lerin serbest bölgelerin işletilmesi ile ilgili faaliyetlerden elde ettikleri kazançları, 30 yılı geçmemek ve Ticaret Bakanlığınca kendilerine verilecek ilk faaliyet ruhsatında belirtilen süre ile sınırlı olmak üzere gelir veya kurumlar vergisinden istisna tutulmuştur.

² <https://www.ticaret.gov.tr/gumruk-islemleri/gumruk-idareleri/serbest-bolgeler>

³ *“Geçici Madde 2 - Bu Kanun bir serbest bölge için, o serbest bölgenin faaliyete geçmesinden itibaren uygulanır. Faaliyete geçiş tarihi ise, o serbest bölge alanını çevreleyen çit, kule ve kapı inşaatlarının tamamlanması ve bölge müdürlüğü, polis ve gümrük birimlerinin göreve başlaması suretiyle bölgenin resmen açılış tarihidir.”*

Buna göre;

- Söz konusu istisna Kanunun yürürlük tarihi olan 06.11.2021 tarihinden sonra Serbest Bölgeler Kanununun geçici 2 nci maddesi uyarınca ilk kez faaliyete geçecek serbest bölgelerdeki İşletici veya B.K.İ'ler için uygulanacaktır.** Kanunun yürürlük tarihi itibarıyla kurulu bulunan serbest bölgelerdeki İşletici veya B.K.İ'ler bu hükümden yararlanamayacaktır. Yukarıda değinildiği gibi, halihazırda kurulmuş olan bölgelerdeki İşletici veya B.K.İ'lerin gelirleri mevcut ruhsatlarının süresi sonuna kadar gelir vergisi ve kurumlar vergisinden zaten istisna tutulmuştur.
- Anılan istisna, yukarıda ilk maddede kapsama girdiği belirtilen İşletici veya B.K.İ.'lerin serbest bölgelerin işletilmesi ile ilgili faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlarıyla sınırlıdır.** İlgili kişilerin serbest bölgelerin işletilmesi ile ilgili faaliyetleri dışındaki faaliyetlerden elde ettikleri kazançları genel hükümler çerçevesinde gelir vergisi veya kurumlar vergisine tabi olacaktır.
- Söz konusu istisna İşletici veya B.K.İ'lere Ticaret Bakanlığınca verilecek ilk faaliyet ruhsatında belirtilen süre ile sınırlı olarak uygulanacaktır.** Ancak uygulanacak istisna süresi hiç bir surette 30 yılı geçemeyecektir. Dolayısıyla, ilk faaliyet ruhsatında belirtilen süre 30 yılın üzerinde bile olsa, istisna en çok 30 yıl için uygulanabilecektir.
- İşletici veya B.K.İ.'lerin, bölgede faaliyet gösteren münhasıran alım satım veya depo işletmeciliği faaliyet ruhsatı sahibi kullanıcılardan elde ettiği kazançlar için söz konusu istisna hükmü uygulanmayacaktır.** İşletici veya B.K.İ.'ler bu kullanıcılardan elde ettiği kazançları genel hükümler uyarınca beyan edecektir.
- Aynı şekilde söz konusu istisna hükmü 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu uyarınca yapılacak vergi kesintilerini kapsamamaktadır.** Buna göre, İşletici veya B.K.İ.'lerin elde ettikleri kazançlar Gelir Vergisi Kanunu (örneğin geçici 67 nci madde) veya Kurumlar Vergisi Kanunu gereğince vergi kesintisine tabi ise, söz konusu kesintiler vergi sorumluları tarafından yapıp ilgili hükümlere göre beyan edilecektir.
- Söz konusu istisnanın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkili kılınmıştır.** Uygulamanın detaylarına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın Tebliğ bazında açıklama yapması beklenmektedir.

Saygılarımızla.